

Dostępny samorząd – podsumowanie kadencji 2010 - 2014

Katalog pytań do samorządowców

Pytania pogrupowane są w bloki tematyczne. Odpowiedzi na pytania z danego bloku powinny dać obraz sytuacji w danym obszarze. Każdy z tych bloków warto zakończyć pytaniem „Co można udoskonalić w przyszłej kadencji?”.

Kontakt z Samorządowcami

- Jakie są możliwe formy kontaktu mieszkańców z panem/panią?
- Jak często rozmawia pan/pani z mieszkańcami? W jakich okolicznościach?
- Czy wójt/radni upubliczniają swoje dane kontaktowe (e-mail, nr telefonu, nr telefonu komórkowego)?
- Czy radni mają ujednoczone e-maile w domenie gminy?
- Czy adresy e-mailowe wójta i radnych są umieszczone na stronie www gminy?
- Jeśli tak, to czy są łatwe do odnalezienia?
- Czy obsługuje pan/pani swój e-mail osobiście czy robi to inna osoba?
- Ile e-maili (np. tygodniowo) od mieszkańców pan/pani otrzymuje?
- Czy są tematy, które powtarzają się w tej korespondencji? Jakie?
- Czy radni mają swoje skrytki/skrzynki, do których mieszkańcy mogą przekazywać korespondencję?
- Czy mieszkańcy często korzystają z tej możliwości?
- Jeśli nie, to jakie są tego powody?
- Czy istnieje blog gminny (patrz blog dzielnicy Ursynów - Warszawa), ewentualnie telefon informacyjny, na którym odpowiedzialny moderator(operator) mógłby w trybie ekspresowym pomóc mieszkańcom gminy doradzić, jak rozwiązać problem lub do kogo się zgłosić z daną sprawą(info- linia)

Dyżury

- Czy pełni pan/pani dyżury dla mieszkańców?
- Gdzie zamieszczane są informacje o dyżurach?
- Czy informacje o pan/pani dyżurach są łatwo dostępne?
- Czy informacje o pan/pani dyżurach są publikowane w prasie lokalnej?
- Czy ma pan/pani ustalone stałe terminy i miejsca dyżurów?
- Czy zdarza się że odbywa pan/pani dyżury poza urzędem (jeśli tak, to jak często)?
- W jakich godzinach odbywa pan/pani dyżury – czy są to godziny dogodne dla mieszkańców?

- Ilu mieszkańców przychodzi na dyżury? Ilu (np. miesięcznie)?
- Jeśli przychodzi niewielu mieszkańców, jakie mogą być tego przyczyny?
- Czy kiedykolwiek pytał Pan /Pani mieszkańców o to, czy dyżury są im w jakikolwiek sposób pomocne i potrzebne?

Spotkania

- Czy uczestniczy pan/pani w spotkaniach lokalnych społeczności (np. spotkanie Rady Sołeckiej, zebranie mieszkańców w spr. budowy kanalizacji, spotkania tematyczne)? Czy Wójt gminy także bierze w nich udział?
- Czy zdarzyło się, że pan/pani zainicjowała spotkania tematyczne z mieszkańcami (np. dot. funkcjonowania oświaty, inwestycji itp.)?
- Czy wójt lub inni radni inicjują takie spotkania?
- Ile tego typu spotkań odbyło się w ostatnim roku/w ostatniej kadencji?
- Czy uczestniczy pan/pani w wydarzeniach społecznych i kulturalnych w gminie (festyny szkolne lub sportowe, imprezy organizowane przez lokalne organizacje itp.)

Strona internetowa

- Czy gmina posiada stronę www? Czy jest aktualizowana na bieżąco?
- Czy na stronie internetowej gminy znajdują się wszelkie niezbędne informacje?
- Jeśli nie, to czego brakuje?
- Czy aktualny budżet gminy jest dostępny na stronie www gminy?
- Czy na stronie www gminy są dostępne informacje o:
  - obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego
  - projektach takich planów
  - terminach posiedzeń Rady Gminy i porządku obrad
  - składzie Rady Gminy i poszczególnych komisji
  - zakresie kompetencji poszczególnych wydziałów w urzędzie i sposobach kontaktu z nimi
  - aktualnych ogłoszeniach dotyczących spraw ważnych dla mieszkańców
  - aktualnych wydarzeniach z życia gminy
- Czy istnieje możliwość zadawania pytań wójtowi przez stronę internetową?
- Jeśli tak, to czy te pytania i odpowiedzi na nie są publikowane na stronie?

Informacja publiczna

- Czy BIP gminy jest aktualny, czy jest aktualizowany na bieżąco?
- Czy jest czytelny – czy łatwo znaleźć w nim niezbędne informacje?
- Kto odpowiada za aktualność i kompletność BIU-u?
- Czy mieszkańcy składają wnioski o informacje publiczną?
- Ile takich wniosków złożono w ostatnim roku?
- Jakich spraw przede wszystkim dotyczyły?
- Czy w którymś przypadku odmówiono udzielenia takiej informacji? Czy odmowa nastąpiła w trybie decyzji administracyjnej?
- Czy w ostatniej kadencji zdarzyło się, by ktoś z mieszkańców skierował sprawę dot. dostępu do informacji publicznej na drogę sądową (np. z powodu odmowy udzielenia informacji lub niedochowania terminu jej udzielenia)?
- Jeśli tak, to ile było takich spraw i komu sąd przyznał rację?

E-urząd

- Czy istnieje możliwość składania wniosków do organów gminy drogą elektroniczną?
- Jakich spraw dotyczy ta możliwość?
- Czy mieszkańcy często z niej korzystają?
- Ile wniosków (np. miesięcznie) wpływa w tym trybie?
- Czy urząd odpowiada na wnioski i rozpatruje sprawy w formie elektronicznej z użyciem kwalifikowanego podpisu cyfrowego?
- Czy pracownicy urzędu posiadają podpis elektroniczny?
- Jakie są powody tego, że część mieszkańców nie korzysta z tej drogi komunikacji?
- Czy istnieje jednostka pomocy osobom starszym w poznaniu możliwości systemu E-Urząd?
- W jaki sposób gmina chce propagować i rozwijać możliwości E-urzędu?
- Czy istnieją ośrodki wspierające osoby nie posiadające w domu komputera lub dostępu do Internetu np. darmowa sieć Wi-fi lub sale komputerowe?

Biuletyn informacyjny/gazeta samorządowa

- W jaki sposób władze gminy komunikują się z mieszkańcami?
- Czy urząd wydaje drukowany biuletyn informacyjny?
- W jaki sposób jest on dystrybuowany?
- Czy spełnia swoją rolę (informacyjną)?
- Czy nakład jest wystarczający?
- Czy biuletyn prezentuje różne punkty widzenia (czy jest obiektywny)?
- Czy mieszkańcy mają możliwość współpracy z redakcją – publikowania tekstów w biuletynie?

Newsletter

- Czy gmina wysyła do mieszkańców elektroniczny newsletter?
- Czy jest on wysyłany regularnie?
- Czy częstotliwość jest zadowalająca?
- Czy newsletter prezentuje różne punkty widzenia (czy jest obiektywny)?

Tablice informacyjne

- Czy w gminie są tablice informacyjne? Ile ich jest?
- Czy są rozlokowane równomiernie na terenie gminy?
- Czy są w miejscach dogodnych dla mieszkańców?
- Czy informacje na tablicach są aktualne, czy są aktualizowane na bieżąco?
- Czy gmina posiada tablice informacyjne lub inne punkty informacyjne, z których mogą skorzystać osoby niewidome?

Konsultacje społeczne

- Czy gmina przeprowadza konsultacje społeczne?
- Czy konsultacje społeczne są potrzebne?
- W jaki sposób gmina informuje o nich mieszkańców?
- Ile konsultacji przeprowadzono w ostatniej kadencji? W jakich sprawach?
- Czy są sprawy, w których zabrakło konsultacji, lub były one niewystarczające? Proszę podać przykłady.
- Jak wielu mieszkańców zwykle uczestniczy w konsultacjach?
- Z jakich powodów część mieszkańców w nich nie uczestniczy?
- Co można zrobić, by zwiększyć udział mieszkańców w konsultacjach? Czy należy do tego dążyć?
- Gdzie (w jakim miejscu) odbywają się konsultacje?
- Jakie są wymierne efekty (korzyści bądź straty) z przeprowadzonych konsultacji?
- W jaki sposób konsultowane są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego? Czy forma ich konsultacji jest wygodna dla mieszkańców? Czy informacje o konsultacjach są łatwo dostępne?
- Czy mieszkańcy składają wiele uwag do projektów mpzp? Jaki (orientacyjnie) procent tych uwag jest uwzględniany?

Inicjatywa lokalna

- Czy w statucie gminy istnieje zapis o inicjatywie lokalnej?
- Ile razy w ostatniej kadencji z niego skorzystano?
- Czego dotyczyły inicjatywy lokalne?
- Czy ten mechanizm jest potrzebny i efektywny? Dlaczego jest lub dlaczego nie jest?
- Co jest barierą w korzystaniu z tego mechanizmu?
- Jakie środki gmina przeznaczyła w ostatniej kadencji na wsparcie inicjatyw

lokalnych?

- Na jakie problemy napotkano wdrażając ten mechanizm?
- Jakie są wymierne efekty (korzyści bądź straty) ze zrealizowanych inicjatyw lokalnych?
- Czy takich inicjatyw powinno być w przyszłości więcej?

Inicjatywa uchwałodawcza

- Czy w statucie gminy istnieje zapis o obywatelskiej inicjatywie uchwałodawczej?
- Czy ten mechanizm jest potrzebny? Dlaczego jest lub dlaczego nie jest?
- Ile razy w ostatniej kadencji z niego skorzystano? W jakich sprawach?
- Ile z tych prób zakończyło się podjęciem wnioskowanej uchwały?
- Co jest barierą w korzystaniu z tego mechanizmu?
- Jak układa się współpraca z wnioskodawcami/autorami takich inicjatyw?
- Jakie są wymierne efekty (korzyści bądź straty) ze zrealizowanych i niezrealizowanych inicjatyw?
- Na jakie problemy napotkano wdrażając ten mechanizm?
- Czy takich inicjatyw powinno być w przyszłości więcej?

Budżet partycypacyjny

- Czy w gminie wdrożono elementy budżetu partycypacyjnego?
- Jeśli nie, to czy rozważany jest taki ruch?
- Ile (kwotowo i w % budżetu gminy) środków przeznaczono do rozdysponowania w tym trybie?
- Ile projektów zostało zgłoszonych do realizacji tym trybie?
- Ile z nich zostało zrealizowanych?
- Ile z nich zostało odrzuconych?
- Z jakich przyczyn?
- Na jakie problemy napotkano wdrażając ten mechanizm?
- Jakie są wymierne efekty (korzyści bądź straty) z tego trybu podejmowania decyzji?
- Czy ten mechanizm powinien być w przyszłości stosowany i rozwijany?

Zasady komunikacji i współpracy

- Czy w gminie wprowadzono (spisano) jednolite zasady komunikacji i współpracy obowiązujące urzędników w kontaktach z mieszkańcami i interesantami?
- Jeśli tak, to w jakiej formie (zarządzenie wójta, kodeks dobrych praktyk).
- Czy zasady te podano do publicznej wiadomości? W jaki sposób?
- Czy są one przestrzegane?

- Jakie są sankcje za nie przestrzeganie tych zasad?
- Czy mieszkańcy powołują się na te zasady?

Ciała konsultacyjno-opiniodawcze

- Czy w gminie powołano Radę Działalności Pożytku Publicznego lub Komisję Dialogu Społecznego?
- Jeśli tak, jakie są jej zadania?
- Jak często Rada/Komisja się spotyka?
- Kto jej przewodniczy (urzędnik, czy reprezentant organizacji pozarządowej)?
- Czy wójt i radni biorą udział w posiedzeniach tej Rady/Komisji?
- Czy Rada/Komisja wypracowała w ostatnim okresie (np. w ostatnim roku) jakieś inicjatywy? Ile ich było? Czy zostały one zrealizowane?

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

- Czy gmina współpracuje z organizacjami pozarządowymi? W jakiej formie?
- Czy odbywają się spotkania z lokalnymi organizacjami pozarządowymi?
- Jak często/ile?
- Czy urząd korzysta z doświadczeń tych organizacji w dziedzinach, którymi się zajmują?

Rada Gminy

- Gdzie publikowane są informacje o planowanych sesjach Rady Gminy?
- Z jakim wyprzedzeniem są one publikowane?
- W jakich godzinach odbywają się sesje? Czy są to godziny dogodne dla mieszkańców?
- Czy publikowane są sprawozdania lub protokoły z sesji? Gdzie?
- Czy sesję można oglądać on line w internecie?
- Jeśli tak, to ile osób średnio ją ogląda?
- W jaki sposób mieszkańcy są informowani o możliwości oglądania transmisji?
- Czy nagrania (audio lub video) z sesji są zamieszczane na stronach internetowych gminy?
- Czy mieszkańcy mają możliwość wstępu na salę obrad?
- Czy są jakieś warunki, które trzeba spełnić by wejść?
- Czy są miejsca siedzące dla mieszkańców – czy jest ich wystarczająca liczba?
- Czy mieszkańcy mogą zabierać głos na sesji?
- Jeśli tak, to czy w każdym punkcie, czy tylko w określonych punktach? W jakich?
- Czy Rada Gminy odbywa sesje wyjazdowe (np. w ważnej instytucji, czy w miejscu dobrze dostępnym dla mieszkańców)?

Komisje Rady Gminy

- Czy informacje o zebraniach komisji Rady są podawane do publicznej wiadomości? W jaki sposób i z jakim wyprzedzeniem?
- Czy mieszkańcy mogą uczestniczyć w posiedzeniach komisji? Na jakich zasadach?
- W jakich godzinach odbywają się posiedzenia komisji? Czy są to godziny dogodne dla mieszkańców?
- Czy protokoły lub sprawozdania z komisji są publikowane?
- Czy komisje odbywają posiedzenia wyjazdowe (np. w miejscach istotnych ze wzgl. na merytoryczne zainteresowanie komisji – w szkole, w ZOZ-ie, w parku)

Pytania podsumowujące

- Co w ostatniej kadencji udało się poprawić w sferze komunikacji władz samorządowych z mieszkańcami?
- Co się nie udało? Dlaczego?
- Co uległo pogorszeniu? Dlaczego?
- Jakie nowe regulacje prawne w zakresie komunikacji z mieszkańcami wprowadzono w mijającej kadencji?
- Jakie są najważniejsze wyzwania/zadania w tej dziedzinie na następną kadencję?
- Jakie warunki powinny zostać spełnione, by komunikacja między władzami samorządowymi a mieszkańcami była lepsza?

Opracowanie:

Adam Grzegorzówka, Stowarzyszenie Szkoła Liderów

Iwona Ciećwierz, Stowarzyszenie Szkoła Liderów